hoc q̄d nō eſt de materia iuriſtaꝝ.
a ¶ Nec ſine. antipophora. r̄ndet. n. taciteq̄oni. q̄ q̄ri poſ ſet quare nō mandabat iſtas decre. poni in antiq̄ ꝯpilatione Grego. ſub ſuis titulis.
b ¶ Predeceſſoꝝ. inno. iiij. ꝛ greg. x. ſcripſerūt. n. hi ī ꝓhe mijs ſuis doctoribus ꝛ ſcholaribus vt decre. q̄s mittebāt ſub ſuis titul' ꝓut exꝓmebaꝰ in ipis īſeri facerent vn̄ q̄dā faciebant ipas ſcribi in fine n. ꝯpilatōis greg. ꝛ iſti ſeruabāt mādatū. q̄dam faciebāt de eis volumina. ꝛ iſti nō ſeruabāt mādatū ipoꝝ vt hic pꝫ.
c ¶ Promlgabāt leges īſtituuntur cū ꝓmulganꝰ. iiij di. §. leges
d ¶ Infinitos. oēſ ſꝫ editos añ hꝰ libri compilatōem
e ¶ Laboribꝰ. Nōmarios labores eē ī libris ſcribendis ꝛ ē ꝯ ſcholares q̄ ſꝑ dū ſunt in ſtudio faciūt ſcribi libros dū laborare deberēt ad ſtudiū. laboribꝰ. n. talibꝰ ꝛ expēſis ꝑcendū ē. de do. ꝛ ꝯtu. finez
f ¶ Vniuerſitati. ꝯcluſio.
g ¶ Maturitate. q̄d fieri dꝫ. vt. xxxv. q. ix. apl'ice. ꝛ. s. d̄ reſcrip. ad audientiam. i.
h ¶ Bulla. al's n̄ credit̄ mādatū ꝑncipis. vt. xcvij. di. nobiliſſimus vbi de h. ꝛ. C. de mā. ꝑn. l. vna
i ¶ Decetero. ꝯſtō ḡ reſpicꝰ futura. q̄d de ꝑcedētibꝰ dicaꝫ j. de ele. lꝫ canō. Q̄n̄ incipiant ligare ꝯſtōes hꝰ ſexti libri. dicam in fi. libri ſuꝑ data.
k ¶ Schol'. Herpone vt no. in ꝓhe. grego.
l ¶ Reſeruāꝰ. ſic decr. exījt q̄ ſciat. reſeruata. j. de ꝟ. ſig. Et ꝯſtōes oēs edite ſuꝑ negocio heretice ꝑuitatꝭ nō ꝯrie cōſtitutōibꝰ hꝰ li. vi. vt. j. de here. c. vl. in fi. It̄ poſſet dici de reuocatorijs de quibus. j. de ꝑben. c. p. ꝛ añpe. ꝛ de ꝯceſ. ꝑben. c. vl. Jo. an.
m ¶ Voluminis. ſ. ꝯpilatōis grego. ix. ꝛ ſic vides hodie ꝑ hūc finē ꝙ dec. d̄ fi. iſtru. paſtoral'. n̄ hꝫ locū in decre. editꝭ pꝰ ꝯpilatōꝫ Greg. ix. ꝛ añ hunc libꝝ ſꝫ poſſet hr̄e locū ī decre. boniſa. editꝭ poſt ꝯpilatōꝫ huius. vi. li. ꝛ in omnibꝰ ꝑ eū vel eius ſucceſſores edendis.
n ¶ De ſum. tri. Huius. vi. li. rubrice iudicio meo ꝯtinuande nō ſunt. rō. quia ſꝫm hoc ꝙ occurrebant aliqua addenda mutanda detrahenda vel corrigēda. ſic addita mutata detracta vel correcta fuerunt habito reſpectu ad cōpilationem antiquam ꝛ ipſius rubricarum hoc ordine retento ſi nihil in titulo valebat addere vel mutare illo omiſſo tranſibat ad ſequentes. vnde ſꝫm rei veritatē decretales huius libri in ꝯpilatiōe antiq̄ debebant ſub ſuis titulis collocari ſed omiſſum fuit ex cauſa. vt. s. in ꝓhemio ver. nec ſine cā. de iſtius tn̄ rubrice ꝯt nuatōne ꝛ materia. dic vt no. Her. s. e. tit.

o Fideli. errore grecorum qui dicebant ſpiritū ſanctum ꝑcedere a ſolo patre extirpato ꝑ canones. de conſe. di. v. c. pe. ꝛ vlt. Adhuc quidaꝫ in errores alios inciderunt negantes ſpiritū ſanctum eternaliter ꝑceſſiſſe a patre ꝛ filio. alijs dicentibus ꝙ ab vtroqꝫ procedebat non tanq̄ ex vno principio ſed tanq̄ ex duobus principijs ꝛ duabus inſpirationibus. Gregorius decimus in generali concilio Lugdunenſi. Primo ponit confeſſionem ſuam quam etiam dicit ſancte romane eccleſie catholicoꝝ patrum doctoꝝ grecoꝝ ꝛ latinoꝝ obſeruantiam ꝛ doctrinam ſcꝫ ꝙ ſpiritusſanctus eternaliter a patre ꝛ filio ꝛ tanq̄ ab vno ꝑncipio ꝛ vnica ſpiratione ꝑcedit. deinum reprobādo damnat omnes q̄ premiſſa negare l' contrarium aſſerere ꝑſumpſerint

formā tribuat: ꝛ ī moribꝰ diſciplinā. Nec[a] ſiñ cā morē ꝑde.[b] ceſſoꝝ: q̄ cū ꝯſtōes aliq̄s ꝓml'gabat[c] nouit eas mādabat ſub āntiq̄ꝝ ſerie ſituari: omiſimꝰ in hac ꝑte ſuari. h. n. fecimꝰ ne infinitos[d] libros deſtrui ꝛ alios ī ſine maris diſpēdijs laboribꝰ[e] ꝛ expēſ d̄ nouo fieri oporterꝫ. ¶ Vniūſitati[f] vr̄e igī ꝑ aplica ſcꝑta mādamꝰ: q̄tenꝰ libꝝ hꝰ i cū m'ta maturitate[g] digeſtū quē ſub bulla[h] nr̄a vob tranſmittimꝰ: ꝓmpto ſuſcipiētes affcū eo vtami decetero[i] ī iudicijs ꝛ ī ſchol'[k]: nullas alias ꝑter illas q̄ īſerūꝰ: aut ſpālit̄ reſeruanꝰ[l] in eo decretales. aut ꝯſtōes a q̄buſcūqꝫ nr̄is ꝑdecro. pon. poſt editōꝫ dicti voluminis[m] promlgatas recepturi vlterius: aut pro decretalibꝰ habituri. ¶ Grego. ix. in gn̄ali concilio lugdunenſi.

## De ſumma[n] trinitate ꝛ fide catholica. Rubrica.

Fideli[o] ac deuota ꝓfeſſiōe[p] fatemur: ꝙ ſpūſſanctus eternaliter[q] ex pr̄e ꝛ[r] filio non tāq̄ ex duobus ꝑncipijs ſed tanquam ex vno ꝑncipio: non duabus ſpirationibus: ſed vnica ſpiratione procedit. ¶ Hec profeſſa eſt hactenus predicauit ꝛ docuit[s]: hoc

o ¶ Fideli. s. firmiter. ꝛ de hereti. dubius. ꝛ eſt ſimile. C. de his qui ad eccle. confu. l. fideli. ꝛ dic fideli quo ad mentem. deuota q̄ ad exteriores actus. quaſi diceret humili. ad hoc. j. d̄ immuni. eccle. decet.
p ¶ Profeſſione. i. ꝯfeſſione.
q ¶ Eternaliter. nam eſt pater generans filius naſcens ſpiriusſanctus procedens pariter ab vtroqꝫ abſqꝫ initō ſemper pariter ac ſine fine. s. e. firmiter. circa ꝑn. d̄ conſe. di. iij. c. vl. C. de ſumma trin. in epiſtola. inter claras. Sꝫ opponitur. trinitas eſt vnum vniuerſorum principium vt. s. e. firmiter. ergo non ē ibi eternitas. quia eternū dere ſine ꝑncipio ſine fine. Solutio ē ꝑncipium ꝑncipiās non ꝑncipiatū vt referatur ꝑncipiū ad res creatas nō ad ipaꝫ diuinitatē.
r ¶ Et filio. confunditur hic error grecorum dicentium ſpiritumſanctum a ſolo patre ꝑcedere. Mouebantur auctoritate euangelica. Jo. xvi. ibi ſpiritusſanctus qui a patre ꝑcedit. Itē in ſymbolo apud eos hec dictio ſimpliciter continetur qui ex patre ꝑcedit. Nos addimus filioqꝫ. ad idem lex. C. de ſumma trini. l. ij. vbi dicitur ſpiritumſanctum quem ex ſummo rerum parente ſperamus ꝛc. Sed ad hoc ꝛ ſimilia reſpondetur ꝙ expſſio patris non excludit filium immo potius includit cum iporum opera inſeperabilia ſint. xxviij. q. i. ſic. n. de conſecra. di. iij. c. vlt. vnde cum pater ꝛ filius ſint vna eſſentia ſubſtantia ſeu natura. vt in predicta decre. firmiter. non poteſt ab vno ſolo procedere nec ſumus excommunicati. ut dicebant greci addendo in ſymbolo filioqꝫ. quia illud potius eſt declarare q̄ addere. Et adde quod no. de conſecra. di. v. c. pe. Sed obijcitur ad hanc conſtitutionem ꝙ ſit ſuperflua. ex eo ꝙ hoc idem dictum fuerat. s. e. firmiter. ibi ſpiritusſanctus pariter ab vtroqꝫ ꝛc. ſed dic ꝙ hic expſſius modum ꝑceſſionis apit dicens ꝙ nō tanq̄ ex duobus ꝛc. ꝑterea hic dānantur aſſerendo vel negando ꝯriū ſentientes
s ¶ Docuit. Nota ꝙ in his que ſunt de fide catholica ꝛ eius articulis neceſſario teneri debemus ꝛ ſequi quod tenet ꝛ ſequitur romana eccleſia. alias eſſemus heretici. s. eo. titu. c. i. ꝛ. ij. Sed in alijs non habemus neceſſario ſequi ꝛ tenere quod ſequitur. niſi ſequatur ꝛ doceat. xi. di. nolite. vbi de hoc. xij. di. nouit. xxxi. di. aliter. de conſecra.

di.iiij.de trina. In vna.n.fide nil officit ſcē eccl'ie ꝯſuetu do diuerſa.vt ibi.
a ¶ Firmiter.s.e.firmiter.
b ¶ Fideliū.de his q̄ ſunt foris nihil ad nos.xi.q.iij. iter verba.ij.q.i.multi.de diuoꝛ.gaudemus.lꝫ ab eis expedi at bonū hr̄e reſſio niū.vt ibi. et.viij. q.i.lꝫ ḡ.s.de ſacra vnct.ca.vno.§.ad exhibēdum.xi.q. iij.non ſunt.xij.q. i.nolo.
c ¶ Orthodoxoꝝ i.catholicoꝝ.
d ¶ Patrum. xv. di.c.i.
e ¶ Doctoꝝ quo rum eſt ordo p̄ci puus i eccl'ia.s.de here.cū ex iniūcto. §.cū igit.⁊ per do ctores p̄dicatores ⁊ prelatos intelli gas.xliij.di.c.i.
f ¶ Latinorū. vt auguſtini. hiero nymi ābroſij gre gorij.xx.di.de libell'.xv.di.ſcā.ĩ.de reliqui.c.i.
g ¶ Grecorū.aliquoꝝ.vt ioannis chryſoſtomi.cirilli.a thanaſij.didymi.⁊ ephesini ꝯcilij patrū greci.n.ꝯtrū di cunt.vt.s.dixi.vl' dic ſm guil.ꝙ in b generali lugdū.cōci. greci.q̄d hic d̄r.fuerunt publice ꝓfeſſi.⁊ ſimbolū cū ad iectōe filioq̄ȝ.ibi publice cantauerūt de mādato impera toris ⁊ eccleſie grecoꝝ vtinā corde credāt.xxiij.di.pſal.
h ¶ Vera.al's poſſit in melius ꝯmutari.xxxv.q.ix.apo ſtolice.⁊.c.ſe.
i ¶ Ignorantiā.q̄ cūctoꝝ erroꝝ eſt mater.vt.xxxviij.di. ignorātia nec in his excuſat ignorātia.nā ignorās igno rabit'.vt.e.di.q̄ ea.ad idem.xvi.q.i.ſi cupis.xxij.q.ij.in q̄ bus.⁊.c.ſequenti.
k ¶ Precludere.vt.lxxiij.di.error.s.de ſpō.interopa.
l ¶ Dānamus.s.e.dānamus.⁊ dic dānamus ⁊ reproba mus.i. reprobando dānamus.
m ¶ Aſſerere.s.dixi negare q̄d ſi quis nec negat nec aſſe rit.ſed tacens ſic ſentit.videt' nō teneri.qꝛ tacere eſt p̄ter iſta.duo.xxij.q.ij.neq̄s.ĩ.de reg.iur.is qui tacet.⁊.ff.e.l.q̄ tacet.So.lꝫ nō ex verbis.tn̄ ex mente iudicat' hereticus. de hereti.c.i.xxiiij.q.iij.hereſis.⁊.c.hereticus.et deus au dit in corde.vt.xvij.q.i.§.ſi ergo.⁊ coꝛ interrogat.xiiij.q. v.ſiquid.⁊.xv.q.vi.ca.i.
n Licꝫ. Noua ꝯſtō p̄ncipis tollit p̄mā ꝯriam q̄ȝ uis id non exp̄mat ſpāles cōſuetudines ⁊ ſta tuta rōnabilia nō tollit.niſi id exp̄mat.
o ¶ Romanus.vocant' interdum ep̄i maximi pōtifices xxi.di.cleros.ſolus vero papa ſummus vl' romanus pō tifex appellat'.vt.hic.xxiij.di.in noīe.ĩ.ti.ꝓx.ſi gratioſe.⁊ de ſen.ex.ſi ſummus in cle.
p ¶ Iura.no.ex hac lr̄a ratōeȝ.q̄re aliud in iurib̄ aliud in ſcriptis.vt p̄mū ius tollat' ꝑ ſcōm ꝯrium. ſed n̄ p̄mū reſcriptū ꝑ ſecundū.niſi de illo fiat mentio.s. de reſcrip. ceterum.
q ¶ Pſe.C.de teſta.l.oīum.cōtra.xxiij.di.p̄terea.⁊.xxx.q iiij.q̄d aūt.vbi nō recoluit vrbanus ei' q̄d p̄deceſſoꝛ leo ꝓhibuerat. ſolutio vt in p̄dicto.c.p̄terea notat'.
r ¶ Prioꝛē.poſteriori directe cōtrariam
s ¶ Reuocare.de cō.di.i.c.vaſa.de cog.ſpiri.c.i.ff.de le.l.n̄ ē nouū. In legib̄ ḡ ꝯrijs ſtamus vltime.idē in teſtamē tis.xij.q.ij.vltima volūtas.de cele.miſ.cū marth.ff.de le.i.ſi mihi.rō eſt vtrobiq̄ȝ.qꝛ vtrūq̄ȝ pendet ex volunta te vnius tm̄. In his aūt q̄ pendent ex voluntate duoꝝ. dic vt dixi.ĩ.de re.iur.q̄ poꝛ.⁊ q̄d de teſtamēto dixi.ꝙ vl timo ſtamus.intelligas ēt ſi in ip̄o de p̄mo nō fiat men tio.fallit in duobus caſib̄ ſcꝫ ſi p̄mū teſtatamētū factū ſit inter liberos.C.de teſta.auc.h' inter liberos.⁊ cū ip ſe teſtatoꝛ legem teſtandi ſibi dixit ſic.ſi fecero aliud teſtamentū n̄ va leat.qꝛ tūc ſecūdū faciēdo opoꝛtꝫ ꝙ faciat mētōnē p̄ mi.ff. de le.iij.l.ſi q̄s in p̄n.
t ¶ Noſcat'.eſt cō tra.s.de reſcrip.n̄ nulli de eta.⁊ q̄li. eam te.s.de capel mo.ex.p̄te.ĩ.d' ex ceſ.prela.c.vno.⁊. xxv.q.ij.reſcripta ⁊.l.oēs.q̄ ē.C.ſi cō tra ius vl' vti.pu. l.vlt.⁊ ibi de h' dic p̄dicta iura non eſſe ꝯria.illa eñ de reſcrip.datis ꝯ legē loquūtur.q̄ nō valēt.niſi in ip̄is fiat mētio de lege.⁊ ma xime cū ibi cadit erroꝛ facti.vt ĩ.c.nōnulli.hic de ſcōa le ge loq̄tur q̄ primam tollit directe contrariā.lꝫ de illa nō faciat mentionē.⁊ potuit eſſe ratio.qꝛ maturius ⁊ deli beratius fit legis ꝓmulgatio q̄ȝ reſcripti cōceſſio.ad h'. s.in ꝓemio huius libri in fi. In reſcripto ēt dicimus.ꝙ ſi ꝯſtaret de certa ſciētia p̄ncipis.valēt reſcriptū ꝯtra ius elicitū.vt in ꝯrijs notat'.ſed p̄ma facie p̄ſumit' ꝑ impoꝛ tunitatē obtētū.vnde expectari ſolet ſecūda iuſſio.i au ten.vt nulli iudi.§.hec vero iubemus.⁊ in auc.de iudici b̄.§.aut oēs. Et ſi reſcriptū concedit aliq̄d ꝯ ius iā in eo mutat nomē reſcripti.⁊ dicendū ē p̄uilegiū.iij.di.p̄uile gia.de ver.ſi.abbate. Itē ꝯ qꝛ antiq̄oꝛi iuri ſtandū ē.xx ij.q.ij.de hoc ip̄m.⁊.l.di.dn̄o ſancto in fi.dic vt ibi in glo.
v ¶ Quia diuerſitatis ratio ⁊ penul.
x ¶ Singulariū.nota qꝛ ꝑ hoc pꝫ ꝙ generalē cōſuetudi nē bene tollit noua ꝯſtō p̄ncipis ⁊ merito.qꝛ illius legꝭ ꝓmulgatio al's ſupflua ⁊ inutilis eſſet.ſꝫ in ſingularib̄ ſec'.qꝛ lꝫ lex n̄ habeat locū bonō n̄. habeat locū mutine padue.⁊ locis alijs.
y ¶ Cum ſint.ratio rōnis.
z ¶ Facti.n̄ eñ reuocat.qꝛ ignorat. Ignorat autē.qꝛ ſūt facti.⁊ puto ꝑ hāc lr̄am terminatā q̄ſtionē illā.q̄ q̄ritur an noua ꝯſtō reuocet ſtatutū ep̄i ꝯriū.quo ſolū cauebat' ius cōmune pone in terminis decr.de eta.⁊.q̄li.p̄terea.q̄ q̄ȝtū ad p̄ſentatōes patronoꝝ ē hodie reuocata ꝑ decr.ĩ. de inſti.c.ij. Nunq̄d ſublatū erit ſtatutū ep̄i.q̄ illud ſim pliciter cauebat' q̄d dicit decre.p̄terea. Eodē mō p̄t po ni exēplū de decre.s.de ꝯceſ.p̄ben.accedēs ad decre.e.t.c.ij ⁊ decre.de cenſi.romana.⁊.c.exigit.ad decre.e.ti.felicis.di co aūt ꝙ ſicut ſublatū ē ius cōe.ita ⁊ ſtatutū q̄d ſimpli citer ꝯtinebat ius cōe.cū illud nō ſit facti.nec ꝯſiſtat ī fa cto.imo ſit iuris ⁊ ꝯſiſtat in iure.⁊ facit q̄d no.inno.ho. ⁊ moderni.s.de reſcript.c.i.vbi no.ꝙ de reſcripto vl' p̄ui legio q̄d ſimplicit' cōtinꝫ ius cōe in ſcōo p̄uilegio l' reſcri pto n̄ ē neceſſe fieri mētōeȝ.⁊ ſi ꝯriū diceremꝰ. iā ep̄i poſ ſent tollē p̄tātē in ſūmo pōtifici tollēdi iura in dioc.ſuis ſtatuēdo ſimpl'r q̄ iur' cauēt'. Itē ꝓbo id euidētiſſ'a rōe Iſta decre.eq̄parat iſta duo ꝯſuetudīes ⁊ ſtatuta ſingula ria lꝫ iā ſeq̄ret' ꝙ oīum iuriū correctō l'. mutatō eēt iurit'

firmiter[a] tꝫ ⁊ p̄dicat ꝓfitet'. et docꝫ ſacroſancta roma.ec.mat' oīum fideliū[b]. ⁊ ingr̄a h' hꝫ oꝛ thodoxoꝝ[c] patrū[d]. atq̄ȝ docto rū[e] latinoꝝ[f]. pit'er ⁊ grecorū[g] incōmutabilis ⁊ vera[h] ſnīa ¶ Sꝫ qꝛ nōnulli ꝓpter irrefraga bil' p̄miſſe veritat' ignorātiā[i] in errores varios ſunt ꝓlapſi ¶ Nos h'ꝰi erroꝛib̄ viā p̄clu dere[k] cupiētes h' ſacro appro bāte ꝯcilio dānamus[l]. ⁊ repro bamus oēs.q̄ negare p̄ſūpſe rint eternalit' ſp̄ūmſanctū ex patre ⁊ filio ꝓcedere.ſiue etiā temerario auſu aſſerere[m]. ꝙ ſp̄ūſſanctꝰ ex p̄re ⁊ filio tāq̄ȝ ex duob̄ principijs. ⁊ n̄ tāq̄ȝ ex vno ꝓcedat ¶ Bonifa.octauꝰ.

## De conſtitutionibus Rub.

Licꝫ[n] ro.[o] pō.q̄ iura[p] oīa in ſcrinio pectoꝛꝭ ſui cēſet' hr̄e[q] ꝯſtōem condendo poſterioꝛē.prioꝛē[r] q̄ȝuis de ip̄a mentionē nō faci at.reuocare[s] noſcat'[t]. qꝛ[v] tamē locoꝛum ⁊ perſonarum ſingu larium[x] conſuetudines ⁊ ſta tuta.cum[y] ſint factī[z] ⁊ in facto conſiſtant: poteſt ꝓbabiliter